

Tannhelse sekretæren

Ellinor Brattset

Streik ved Colosseumklinikken

Tortur og overgrep

Hilde Heggelund er med i TOO-prosjektet

Stor oversikt

Kurs og konferanser i 2013

NYHET!

Med
pleiende
aloe vera

Fås på apotek

Flux Sensitiv

Fluorskyl med aloe vera og 0,2% NaF

- ✓ Skånsom for såre slimhinner
- ✓ Smører tannkjøttet og munnen
- ✓ Styrker og beskytter tennene
- ✓ Uten alkohol og parabener

FLUX

God tannhelse for hele familien

www.fluxfluor.no

Viktig informasjon om ThsFs landsmøte 19. og 20. mars 2013

1. Saker som ønskes behandlet på landsmøtet

Jamfør ThsFs vedtekter § 6 må forslag til saker som ønskes behandlet på landsmøtet være landsstyret i hende senest **tirsdag 8. januar 2013**.

Sakene sendes ThsF, postboks 9029 Grønland, 0133 Oslo, eller på e-post til thsf@parat.com.

2. Valg av landsstyremedlemmer – kom med forslag til kandidater

Jamfør ThsFs vedtekter § 7 skal landsstyret bestå av 10 medlemmer fordelt på sektorer og alle regioner.

Forslag på nye medlemmer til ThsFs landsstyre kan sendes valgkomiteens leder Kari-Mette Skjelbred på e-post kari.mette.skjelbred@throg.no innen **20. desember 2012**.

Forslaget må inneholde navn, arbeidssted og telefonnummer til kandidaten. Kandidaten må være forespurt og ha sagt ja til å bli foreslått.

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

Innhold

Kurstilbud 2013

Side 8

Samhandlingsreformen og tannhelse

Side 12

Streiker for tariffavtale

Side 14

Annet innhold:

Leder	5	Hilde hjelper ofre for	
Smånytt	6	tortur og overgrep	16
Kursoversikt	8	Arbeidslivets egen domstol	20
Samhandlingsreformen og		Arbeidslivskyndig meddommer	21
tannhelse	12	AFP i privat sektor	21
Streiker for tariffavtale	14		

Medlemsblad for Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF),

Stiftet 23.01.2007.
Tilsluttet Parat (YS).

Utgis av:

Tannhelsesekretærenes Forbund
(ThsF)/Parat.
Parat, Pb 9029, Grønland
0133 OSLO

www.parat.com
www.thsf.no

Besøksadresse:

Brugata 19, Grønland, Oslo
Telefon: 21 01 36 00
Telefaks: 21 01 38 00

Leder av Tannhelse- sekretærenes Forbund:

Gerd Bang-Johansen
Telefon: 21 01 37 70
Mobil: 984 88 100
gerd.bang.johansen@parat.com

Ansvarlig redaktør:

Gerd Bang-Johansen

Redaksjon:

Media Solution AS,
Postboks 9393, Grønland,
0134 Oslo.

Forsidefoto:

Trygve Bergsland

Redaktør:

Trygve Bergsland
Telefon: 905 85 639
trygve@media-solution.no

Annonser:

Tlf. 905 85 639
salg@media-solution.no

Layout:

Signus
Telefon: 470 28 038
grethe@signus.no

Trykk:

BK Grafisk AS
Telefon: 33 48 59 00

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

ISSN:1504-5714

Abonnement:

Media Solution AS,
Tlf. 905 85 639,
abo@media-solution.no

NYHET

LISTERINE[®] ZERO[™]

0% ALKOHOL

NYE LISTERINE ZERO: MILDERE SMAK OG UTEN ALKOHOL

- Reduserer bakteriene som gir plakk, og beskytter tannkjøttet.
- Med høyt fluoropptak¹ – som reparerer og styrker emaljen og beskytter mot hull.
- Nå uten alkohol – det gir en mildere smak.
- I en undersøkelse sa 72 % av pasientene at smaken nå var «nesten helt perfekt» (n=150).²

¹Jf. studier utført av Johnson & Johnson, 103-0214

²Jf. studier utført av Johnson & Johnson, 45348

Det handler om lojalitet!

Streiken blant tannhelsesekretærene ved Colosseumklinikken i Trondheim pågår i skrivende stund i sin åttende uke. Streiken er godt organisert, humøret og streikeviljen er på topp og som organisasjon har vi stor utholdenhet.

Likevel er det trist å observere den kortsiktighet og mangel på lojalitet som preger handlemåten til arbeidsgiver og ledere hos Colosseumklinikken i denne saken.

Kortsiktig – fordi jeg mener de ville ha alt å vinne på å være tidlig ute med tariffavtale i privat sektor. De vil kunne bli oppfattet som seriøse og attraktive arbeidsgivere og tiltrekke seg motiverte, dyktige og ikke minst positive medarbeidere med potensial til å bli lenge i bedriften. Et godt omdømme vil også kunne bidra til økt kundetilstrømming hos kvalitetsbevisste brukere av private tannhelsetjenester. Det motsatte av dette oppnås gjennom streikebrytervirksomhet og langvarige synlige konflikter.

Mangel på lojalitet – denne konflikten har oppstått fordi arbeidsgiver ikke ønsker å gi sine ansatte like rettigheter og muligheter – slik det er innarbeidet i store deler av arbeidslivet i Norge. Jeg vil også utfordre lojaliteten til de tannhelsesekretærer som nå blir fraktet inn for å utføre arbeidet til de streikende i Trondheim. Dersom disse streikebryterne satte ned foten, ville effekten av streiken bli enda sterkere, og de ville bidra til å forbedre sine egne betingelser i arbeidslivet. Velkommen inn i rekkene!

Gode tariffavtaler styrker kvaliteten på arbeidsmiljøet og vil bidra til å øke effektiviteten gjensidig for arbeidsgiver og arbeidstaker. I nordisk sammenheng har jeg hørt ledere for Colosseumklinikker presentere seg som forkjempere for høy kompetanse og godt arbeidsmiljø. Det vi ser i Trondheim er det stikk motsatte!

I lys av dette ville jeg forventet en klar stillingstaselse fra tannleger generelt, Tannlegeforeningen og andre arbeidsgivere innen tannhelse. Ingen er tjent med at vi skal ha denne type konflikt i 2012. Jeg utfordrer alle parter til å få slutt på konflikten, akseptere tariffavtale med AFP og derigjennom bidra til å høyne nivået for den private tannhelsetjenesten.

Og så til alle lesere
Et ønske om en fin vinter, en fredfull jul og et godt nytt år.

Vennlig hilsen
Gerd Bang-Johansen
Leder

Manipulert snusrapport

Helsedirektoratet avviser at de har vært involvert i manipulering av konklusjonene i en europeisk snusrapport fra 2003. Det er TV2 som hevdet dette.

Direktoratet skriver at norsk tobakkspolitikk og -informasjon baserer sin omtale av snus på oppdatert forskning. Verdens helseorganisasjon og EU har klassifisert snus som kreftfremkallende. Snusen som brukes i Norden øker risiko for kreft i bukspyttkjertel og spiserør. Snus inneholder mer enn 30 kreftfremkallende stoffer. Stoffene som er forbundet med kreftrisiko er først og fremst nitrosaminer (TSNA), polysykliske hydrokarboner (PHA) og tungmetaller.

Karius og Baktus på urdu og somali

Karius og Baktus har gitt norske barn en morsom introduksjon til tannhelse i 60 år. Barnebok-klassikeren kan nå også leses på urdu og somali. De to bøkene utkommer i stort format og inneholder tekster på norsk/somali og norsk/urdu.

Det er i anledning Thorbjørn Egners 100-årsjubileum at Cappelen Damm nå utvider nedslagsfeltet til denne barneboken og gjør en bit norsk barnekultur tilgjengelig for nye lesere.

Kvinnelig stemmerett 100 år

I 2013 er det 100 år siden alle voksne i Norge fikk stemmerett. Parat vedtok på årets landsmøte å feire stemmerettsjubileet gjennom å fortsatt ha fokus på viktige saker som likelønn, kvinners pensjon, retten til fast ansettelse, fulltidsarbeid og tariffavtaler.

Parats landsmøte mener at økonomisk selvstendighet er en viktig forutsetning for likestilling. For å oppnå dette må vi ha et likestilt arbeidsliv. Norge har fortsatt et av verdens mest kjønnsdelte arbeidsmarked. Kvinner tjener fortsatt bare 85 prosent av menns lønn. Det er fortsatt flere kvinner enn menn som faller ut av arbeidslivet.

Felles nødnummer

Regjeringen har vedtatt at det skal gjennomføres et pilotprosjekt med felles nødnummer og nødsentraler. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å bistå med gjennomføringen av pilotprosjektet, men er skeptiske. Direktoratet mener det står både juridiske, teknologiske og organisatoriske faktorer i veien for gjennomføringen.

De som ringer 113 får i dag umiddelbar kontakt med spesialutdannet helsepersonell som har full oversikt over tilgjengelig hjelp, og som skal ha kompetanse til å vurdere hvor mye det haster i hvert enkelt tilfelle. Operatøren holder kontakten med innringer og gir veiledning i førstehjelp inntil det profesjonelle hjelpeapparatet er på plass. Helsestjenesten har satt strenge krav til helsepersonellet som jobber på AMK-sentralene.

– En av de viktigste forutsetningene for en forsvarlig gjennomføring av pilotprosjektet er å sikre at innringere fortsatt får umiddelbar kontakt med kvalifisert helsepersonell, sier Cecilie Daae, divisjonsdirektør i helsedirektoratet.

HIV-positive diskrimineres

39 prosent oppgir at tannhelsen blir forverret som HIV-positiv. 50 prosent sier de blir negativt forskjellsbehandlet i helsesektoren.

Resultatet kommer frem i offentlige utredninger, NOU-2012:17. Fafo-undersøkelsen om HIV-positives levekår presenterer de samme tallene.

Tannleger og tannpleiere protesterer mot markedsportal

Både tannlegeforeningen og tannpleierforeningen protesterer mot ny markedsportal for tannhelsestjenester. Begge foreningene ber sine medlemmer avvente registrering og protesterer på for stort prislefokus.

Det er Forbrukerrådet som har fått i oppdrag å etablere en slik felles markedsportal for alle tannlegekontorer i landet. Myndighetene har varslet en egen forskrift som pålegger tannlegene å oppgi sine priser i denne markedsportalen.

Politikerne ønsker å gjøre det enklere for brukerne å finne behandling, forklaringer og priser. Portalen er finansiert av det offentlige, og den skal driftes og utvikles av Forbrukerrådet.

Anne-Gro Årmo inn i Parats hovedstyre

Leder Hans-Erik Skjæggerud og nestleder Vegard Einan ble gjenvalgt med akklamasjon på Parats landsmøte. Nestleder i Tannhelsesekretærenes Forbund (ThsF), Anne-Gro Årmo, ble samtidig valgt inn som styrerepresentant i Parats hovedstyre.

Resten av styret består av: Unn-Kristin Olsen, hovedtillitsvalgt for politiet fra Bergen. Heming Welde Thorbjørnsen, Copyleft Solutions AS. Ole Martin Nodenes, hovedtillitsvalgt ved Universitetet i Oslo. Christine Mikkelsen, hovedtillitsvalgt ved TV 2 i Bergen

I tillegg består styret av Anders Bakkerud Larsen fra Parat Ung og ansattes representanter Thomas Lilloe og Margrete Heim.

E-resept er innført

16. oktober ble e-resept innført i Oslo, noe som allerede er innført i 12 andre fylker. Akershus startet 13. november og tidlig i 2013 kommer Buskerud, Oppland, Hedmark, Østfold, Sogn og Fjordane og de siste gjenstående kommunene i Vestfold og Telemark.

Mer enn fire millioner resepter er allerede sendt elektronisk i resten av landet. Å bruke e-resept, er ment å øke sikkerheten og forenkler hverdagen for både befolkningen, leger og apotek. Fordi resepten hentes fra en sentral database, er det vesentlig vanskeligere å forfalske en e-resept enn en papirresept.

– Faren for feilmedisinering, feilutlevering og uheldig kombinasjon av legemidler reduseres med e-resept, sier avdelingsdirektør Anne-Lise Harter i Helsedirektoratet.

Taushetsplikt til hinder for gratis tannlege

Mange eldre har rett til å få gratis tannhelsetjenester, men taushetsplikt hos kommunehelsetjenesten gjør at tannlegene ikke får sagt ifra om ordningen.

Det er flere pasientgrupper som har rett til gratis tannbehandling. Det gjelder blant annet hvis man bor på institusjon, er psykisk utviklingshemmet eller er rusavhengig med legemiddlassistert behandling, og dersom man har behov for hjemmesykepleie minst én gang i uken over lengre tid.

I den siste gruppen dreier det seg hovedsakelig om eldre, men

bare rundt 37 prosent av disse får gratis tannlege, skriver Bergens Tidende.

– I henhold til taushetsplikten har ikke kommunehelsetjenesten lov til å informere oss om hvem som er mottakere av hjemmesykepleie. Det gjør det utfordrende for oss å få ut informasjon, sier Ingrid Vaksdal Brattabø, spesialrådgiver i folkehelse ved tannhelseavdelingen i Hordaland fylkeskommune. Hun mener det ikke er tvil om at taushetsplikten bidrar til å hindre at de når ut til målgruppen med tilbudet.

EU forbyr tannpleiere tannbleking

Tannpleiere kan ikke lenger påta seg tannbleking. Fra 31. oktober er dette forbeholdt tannlegene etter nye regler fra EU.

Mattilsynet tolker direktivet slik at det kun er tannleger som kan utføre tannbleking og kjøpe inn blekemiddel. Norsk tannpleierforening (NTpF) er misfornøyd med det nye reglementet og håper de skal få til endringer.

Kurs og konferanser for tillitsvalgte 2013

Påmelding for tillitsvalgte i Parat: www.parat.com – kurskalender – velg kurs – meld på aktuelt kurs

Grunnoplæringen for tillitsvalgte

Grunnoplæringen i Parat består av trinn1 til 3, og er et tilbud til alle nye tillitsvalgte. Gjennom grunnoplæringen skal tillitsvalgte møte Parat som en profesjonell aktør som setter den tillitsvalgte og dennes behov i fokus. Hovedmålsettingen med denne opplæringen er å gjøre den enkelte i stand til å utvikle og ivareta rollen som tillitsvalgt på en god måte, for å gjennom dette kunne ivareta medlemmenes behov.

Trinn1

Nye tillitsvalgte blir etter kort tid invitert av regionkontoret til et trinn1-kurs. Her får den tillitsvalgte en introduksjon til gjeldende lov- og avtaleverk, en presentasjon av Parat som organisasjon og refleksjon rundt rollen og vervet som tillitsvalgt. Den nye tillitsvalgte skal også introduseres for Parats kurstilbud. Trinn1-kurset strekker seg over en halv dag.

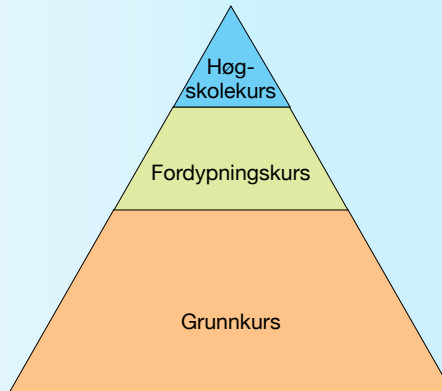
Trinn2

Etter å ha vært gjennom trinn1 skal den tillitsvalgte gis tilbud om deltakelse på trinn2-kurs. Denne samlingen er også regionalt forankret og setter fokus på rollen som tillitsvalgt. Rettigheter, plikter, arbeidsoppgaver, hjelpemidler og virkemidler. Her handler det om å skape trygghet i rollen som tillitsvalgt, introdusere begreper og systemer. Trinn2-kurset strekker seg over tre dager.

Trinn3

Etter gjennomgang av trinn1 og trinn2 gis den tillitsvalgte tilbud om deltakelse på trinn3-kurs. Denne samlingen tar utgangspunkt i sektor-/avtaleområdet og bygger videre på det man har vært igjennom i de foregående samlingene, men med en større grad av ferdypning. Trinn3-kurset strekker seg over tre dager.

Kurspyramiden for tillitsvalgte i Parat

Fordypningskurs for tillitsvalgte i 2013

Hvert år i september sendes det ut en spørreundersøkelse til tillitsvalgte om behovet for ferdypningskurs kommende år. Kursene nedenfor er i stor grad basert på svarene fra spørreundersøkelsen i år.

- Forhandlingsteknikk (sektorvise kurs)
- Lokale forhandlinger i statlig sektor (arrangeres av regionene etter behov)
- Konflikthåndtering (kurs med rollespill)
- Jussen i konflikthåndtering
- Tilsetningsråd i staten
- Arbeidsrett: Omstilling, permisjon og nedbemanning i privat sektor
- Styrearbeid og medbestemmelse i privat sektor
- Kommunikasjon, tale- og presentasjonsteknikk og sosiale medier
- Økonomiforståelse for privat sektor
- Arbeidstid (det vil bli arrangert ett prøvekurs i 2013)

Eksamensrettede høgskolekurs

I samarbeid med Høgskolen i Buskerud (HiBu) tilbyr vi «Årsstudium for tillitsvalgte» som gir 60 studiepoeng. Dette har vist seg å være et populært tilbud for tillitsvalgte som ønsker faglig videreutvikling, eventuelt for å formalisere den

kompetansen de har tilegnet seg i rollen som tillitsvalgt.

Studiet består av fem selvstendige moduler eller kurs, herav tre obligatoriske og to valgfrie. Det legges ikke opp til at kursene skal tas fortløpende, da dette vil bli for arbeidskrevende samtidig med tillitsverv og jobb. Tillitsvalgte som har bestått årsstudiet for tillitsvalgte får automatisk generell studiekompetanse, noe som åpner for videre studier ved universitet og høyskoler.

Interessen er stor

Det er stor interesse for disse kursene og tillitsvalgte vil bli prioritert med utgangspunkt i hvilket tillitsverv de har og hvor lenge de har vært tillitsvalgte. For å ha utbytte av kursene stilles det krav om at deltakerne har gjennomført grunnoplæring i Parat eller har tilsvarende kompetanse og erfaring i rollen som tillitsvalgt.

Tre obligatoriske og to valgfrie kurs

Årsstudium for tillitsvalgte inneholder i alt fem kursmoduler. Tillitsvalgte melder seg på én modul av gangen og bestemmer selv hvilken kurs-modul de ønsker å ta. Det går fint an å ta en kursmodul uten å ha planer om å ta flere moduler. De som tidligere har tatt eksamen i noen av disse kursmodulene behøver ikke å gjennomføre modulen på nytt, men kan søke Høgskolen i Buskerud om å få godkjent det kurset de allerede har gjennomført.

Obligatoriske kursmoduler

- Human Resource Management (HRM) – ledelse av menneskelige ressurser (15 studiepoeng)
- Grunnleggende arbeidsrett (15 studiepoeng)
- Nettverksrelasjoner og påvirkningsprosesser (10 studiepoeng)

Kontaktinformasjon: kurs@parat.com. Sentralbord, telefon: 21 01 36 00

Hege Thorud, telefon: 924 49 819 Monica Johansen Bjørlo, telefon: 980 40 952 Trine Opdahl, telefon: 407 25 689

For informasjon og påmelding til trinn1, trinn2 og regionkonferanser, må du kontakte ditt regionkontor.

Kurs januar–april

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Januar		1	2	3	4	5	6
	7 Eksamensrettet kurs prosjektledelse 4 dager Oslo	8	9	10	11	12	13
	Videregående ar- beidsrett, omstilling, permisjon og ned- bemanning. Privat + spekter sektor 2 dager Sanner						
	14	15 Trinn2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	16	17	18	19	20
		Trinn3 Privat + Spek- ter 1–9 3 dager Olavsgaard					
	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31				
Februar					1	2	3
	4 Eksamensrettet kurs prosjektledelse 4 dager Oslo	5 Trinn2 Midt og Nord 3 dager	6	7	8	9	10
		Trinn3 Stat 3 dager Sanner					
	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28			
Mars					1	2	3
	4	5 Kurs i økonomiforstå- else. Privat og Spek- ter 1–9 3 dager Olavsgaard	6	7	8	9	10
		Trinn2 Vest 3 dager					
	11	12	13	14	15	16	17
	18 Trinn2 Øst og Sør 3 dager Kongsberg	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	31
April							
	1	2	3	4	5	6	7
	8	9 Trinn3 Stat 3 dager Sanner	10	11	12	13	14
	15	16 Grunnleggende konflikthåndtering 2 dager Olavsgaard	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30					

Fordypningskurs
 Grunnopplæring
 Eksamenskurs
 Parat-konferanser, regionkonferanser

Fikk du ikke invitasjon til kurset?

I god tid før kursstart får tillitsvalgte en e-post med kursinvitasjon. Opplysningene hentes fra Parats medlemsregister, men er du ikke registrert med riktig tillitsverv eller riktig e-postadresse, vil du ikke få invitasjon. Du kan selv rette opp personopplysninger i medlemsregisteret. For å få registrert riktig tillitsverv må du kontakt ditt lokale regionkontor.

Kurs mai–august

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Mai			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
	13 Trinn3 Privat + Spekter 1–9 3 dager Olavsgaard	14 Tilsetningsråd, stat 1 dag Gardermoen	15	16	17	18	19
	20	21	22 Kommunikasjon, tale- og presentasjonstek- nikk og sos. medier 3 dager Olavsgaard	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		
Juni						1	2
	3 Trinn2 Øst og Sør 3 dager	4 Jussen i konflikthåndtering 1 dag Gardermoen	5 Forhandlingsteknikk. Statlig sektor 3 dager Sanner	6	7	8	9
	10	11 Styrearbeid og medbestemmelse i virksomhetene. Privat 2 dager Olavsgaard	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28	29	30
Juli	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31				
August				1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27 Forhandlingsteknikk + lokale forhandlinger KS, KS + Virke HUK + Spekter helse 3 dager Olavsgaard	28	29	30	31	

■ Fordypningskurs
 ■ Grunnopplæring
 ■ Eksamenskurs
 ■ Parat-konferanser, regionkonferanser

Valgfrie kursmoduler

- Prosjektledelse (10 studiepoeng)
- Coaching (10 studiepoeng)
- Tariffavtaler og lønnsdannelse (10 studiepoeng)

Noen kursmoduler inneholder to samlinger, mens andre bare har én samling. I tillegg må det i de fleste moduler leveres

en oppgave, enten individuelt eller som gruppebesvarelse. Hver kursmodul avsluttes med en skriftlig oppgave ofte i form av en hjemmeeksamen over tre til fire dager. Det kreves derfor en del egeninnsats for å gjennomføre hver kursmodul.

Foreløpig plan for kursene finnes på www.parat.com under venstremenyen «kurs og utdanning».

Vi vurderer å utvide tilbudet med «Arbeidsrett 2».

10 prosent rabatt hos Folkeuniversitetet

Som Parat-medlem får du ti prosent avslag på kurs hos Folkeuniversitetet, begrenset opp til 1500 kroner. For å få rabatten må du oppgi ditt medlemsnummer i Parat når du melder deg på kurset.

Kurs september–desember

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag		
September	2 Eksamensrettet kurs nettverksrelasjoner og påvirkningsprosesser 4 dager Oslo	3	4	5	6		
	9 Regionkonferanse/regionmøte. Sør 2 dager	10	11 Regionkonferanse/regionmøte. Nord 2 dager	12	13	14	
	16 Eksamensrettet kurs nettverksrelasjoner og påvirkningsprosesser 4 dager Oslo	17	18 Arbeidstid (skift, turnusgjennomsnittsberegninger. Vaktplan) Privat helse 2 dager Olavsgaard	19	20	21	22
	23 Regionkonferanse/regionmøte. Vest 2 dager	24	25 Regionkonferanse/regionmøte. Midt 2 dager	26	27	28	29
	30						
Oktober		1	2 Regionkonferanse/regionmøte. Øst 2 dager	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14 Trinn2 Midt/Nord 3 dager	15	16 Kommunikasjon, tale- og presentasjonsteknikk og sos. medier 3 dager Sanner	17	18	19	20
	21 Tilsetningsråd, stat 1 dag Gardermoen	22 Trinn2 Vest 3 dager	23	24	25	26	27
	28 Trinn2 Øst og Sør 3 dager Sanner	29	30	31			
November	4	5 Trinn3 Privat + Spekter 1–9 3 dager Sanner	6	7	1 8	2 9	3 10
	11 Grunnleggende konflikthåndtering 2 dager Olavsgaard	12	13	14	15	16	17
	18	19 Trinn3 KS. KS + Virke HUK + Spekter helse 3 dager Olavsgaard	20	21	22	23	24
	25 Trinn3 Stat 3 dager Sanner	26 Trinn2 Øst og Sør 3 dager Sanner	27	28	29	30	
							1
Desember	2	3	4	5 Jussen i konflikthåndtering 1 dag Gardermoen	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					

Fordypningskurs
 Grunnopplæring
 Eksamenskurs
 Parat-konferanser, regionkonferanser

Samhandlingsreformen

Tannhelse, sammen med resten av helsetilbudet i kommunene, er en viktig del av samhandlingsreformen. Leder for folkehelseprogrammet i Telemark, Anne Karin Andersen, mener ansatte i tannhelsesektoren har et ansvar for å bidra gjennom å delta i planprosesser eller andre interne grupper i kommunene.

Av: Trygve Bergsland

Samhandlingsreformen som ble innført 1. januar i år vil endre helsetjenestene slik de har fungert frem til nå. Et viktig mål er å forebygge framfor bare å reparere, i tillegg til å få ulike ledd i helsetjenesten til å jobbe bedre sammen.

Der du bor

Målet er å flytte tjenester nærmere der folk bor. Det gjøres gjennom å delegere flere oppgaver til kommunene og gi kommunene penger til å utføre oppgavene. I kommunene vil spesialiserte fagmiljøer samles for å bli sterkere og målsettingen er samtidig å gi pasientene sterkere brukermedvirkning.

Samhandlingsreformen skisserer fire hovedinnsatsområder innen tannhelse: geografisk tilgjengelighet til tannhelsetjenester, utjevning av sosial ulikhet i tannhelse, kompetanse og kvalitet og forbrukerrettigheter og prispolitikk.

Tilbudet i kommunene vil bli bredere og det vil bli flere tilbud til dem som ønsker hjelp til å legge om levevaner som kan føre til sykdom, for eksempel å endre kosthold, komme i gang med fysisk aktivitet eller stumpe røyken. Innbyggerne skal også merke større fokus på helsefremmende arbeid i nærmiljøet.

Nye lover

Det pågår et arbeid med revisjon av lov om tannhelsetjenesten. Regjeringen tar sikte på å sende utkast til lovendringer på høring våren 2013. Sentrale temaer i høringsnotatet vil bli fylkeskommunens ansvar, tannhelsetjenestens samarbeid med

andre tjenesteområder og spørsmålet om rettigheter til nødvendig tannhelsehjelp.

Ny helse- og omsorgstjenestelov ble iverksatt 1. januar 2012 som del av samhandlingsreformen. Fra samme tid ble kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven opphevet. Det er samtidig utført, eller vil bli utført, svært mange endringer i andre sentrale lover, slik som spesialisthelsetjenesteloven og pasientrettighetsloven. Ny folkehelselov skal styrke kommunenes ansvar for forebygging og helsefremmende arbeid i alle samfunnssektorer. Det innføres ny felles lov for helse- og omsorgstjenesten i kommunene. Denne loven samler kommunenes plikter og gir én klageinstans – Fylkesmannen.

Det innføres en plikt for kommuner og sykehus til å samarbeide. Kvalitet skal måles bedre og pasienter og brukere skal få et tilbud som er lettere å forholde seg til, og som henger bedre sammen.

og tannhelse

Gjennomføringsperiode

Samhandlingsreformen innføres gradvis fra 1. januar 2012. Det er viktig å være klar over at oppbyggingen av helsetilbud i den enkelte kommune kommer til å skje over tid, men mange kommuner er godt i gang med arbeidet.

Hovedmålet er å bedre samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, pluss å legge mer vekt på forebygging.

En viktig del av reformen er at kommunene skal betale en del av regningen når innbyggerne legges inn på sykehus. Kommunene overtar ansvaret for utskrivningsklare pasienter. Til gjengjeld har kommunene fått overført fem milliarder kroner for å ivareta sine forpliktelser. Når kommunene er med på å betale for innleggelsene vil det føre til at de blir mer bevisst på viktigheten av å fremme helse, forebygge sykdom og bygge opp lokale tilbud.

Fem milliarder kroner flyttes fra staten til kommunene. Det skal lønne seg å forebygge og bygge opp nye tjenester der folk bor. Omtrent 4,2 milliarder kroner overføres fra sykehusene til kommunene for at de skal betale sin del av sykehusregningen. Kommunene overtar ansvaret for utskrivningsklare pasienter på sykehus fra første dag.

Samarbeid mellom kommuner

Nasjonalt har Helse- og omsorgsdepartementet ansvaret, rådmannen er øverste ansvarlig for reformen i kommunene. Leder for folkehelseprogrammet i Telemark og tidligere ansatt i tannhelsetjenesten, Anne Karin Andersen, undres over at ikke de samme grep er gjort nasjonalt som lokalt.

– Det overordnede ansvaret for helsefremmende og forebyggende arbeid er løftet av helsesjefens skuldre og lagt på rådmannen. Helsesjefen har, som de øvrige etatsjefer i kommunen, ansvar for folkehelse innen sitt ansvarsområde. Siden samhandlingsreformens intensjon også er

en bærekraftig økonomisk utvikling, kunne en tenke seg at det sektorovergripende ansvaret for folkehelse nasjonalt var lagt til Kommunal- og regiondepartementet (KRD) som kommuniserer overordnede strategier og gir føringer til alle departementer og direktorater. Det ville ha lettet arbeidet med implementering i fylker og kommuner, sier Anne Karin Andersen.

Kommuner som samarbeider om å løse oppgaver innenfor helse- og omsorgstjenesten vil ikke bare utvikle mer robuste fagmiljøer, de vil også kunne oppnå stordriftsfordeler.

Det er opp til kommunene å velge hvilken modell som er mest hensiktsmessig for det aktuelle samarbeidet. I dag samarbeider kommunene på mange ulike måter. Fra samarbeid innenfor ulike selskapsformer til samarbeid som er langt mindre formalisert.

– Så lenge det ikke er helsesjefen, men rådmannen i kommunene som er ansvarlig, er målet å se reformen i en større sammenheng. Vi kan ikke se tannhelse isolert, men se det i sammenheng med andre sosiale forhold. Tannhelsetjenesten har stor kunnskap om sosiale forhold i kommunene via tannhelsesdataene. Dette er viktig når kommunen skal gjøre vurderinger om folkehelseutfordringer i planleggingsprosessen. Jeg oppfordrer sterkt tannhelsesekretærer, og andre i tannhelsesektoren, å jobbe med konkrete tiltak i samarbeid med helsestasjon og sykehjem. Si ifra hva du kan bidra med i planprosesser eller andre interne grupper i forbindelse med kommunenes ansvar for folks helse. Alle bør bidra til å påvirke utviklingen i den kommunen de arbeider og bor i, sier Andersen.

Eksempler på tiltak som sikrer tilgjengelighet til nødvendige tannhelsetjenester er tilskudd som gis til spesialistutdanning av tannleger, oppbygging av regionale odontologiske kompetansesentre og tilrettelegging av praksissteder i tannhelsetjenesten.

Brukere av tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten i Norge består av en fylkeskommunal sektor som yter tannhelsetjenester til deler av befolkningen etter lov om tannhelsetjenesten, og en privat sektor som i hovedsak tilbyr tannhelsetjenester til den øvrige befolkningen. Om lag tre fjerdedeler av tannlegeårsverkene i 2011 ble utført i privat sektor.

Befolkningens rettigheter til offentlig finansierte tannhelsetjenester går fram av lov om tannhelsetjenesten og lov om folketrygd og forskrifter til disse to lovene. Fylkeskommunen skal etter tannhelsetjenesteloven sørge for tannhelsetjenester og spesialisttjenester. Dette skal være tilgjengelig for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Fylkeskommunen er også pålagt et samordningsansvar for den offentlige (fylkeskommunale) tannhelsetjenesten og privat sektor.

Offentlig tannhelse har ansvar for barn og ungdom fra 0 til 18 år, psykisk utviklingshemmede, eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie. I tillegg skal fylkeskommunen tilby gratis tannhelsehjelp til rusmiddelavhengige og til innsatte i fengsler. Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten kan også tilby tjenester til den øvrige befolkningen etter priser fastsatt av fylkeskommunen, for dermed å sikre at tannhelsetjenester er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Størstedelen av tannbehandling med trygdefinansiering blir utført i privat sektor.

Evalueringsprosjektet

Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) skal evaluere samhandlingsreformen i samarbeid med Institutt for helse og samfunn (UiO), NOVA og Høgskolen i Gjøvik.

Tittelen på prosjektet er «Prosessevaluering av Samhandlingsreformen: Statlige virkemidler, kommunale innovasjoner». Prosjektet starter i år og avsluttes i 2015.

Colosseumklinikken er del av en skandinavisk tannlegekjede og har til sammen 24 klinikker i Norge, Sverige og Danmark.

Streiker for tariffavtale

Standhaftige tannhelsesekretærer i Trondheim

Ni tannhelsesekretærer ved Colosseumklinikken i Trondheim har streiket i mange uker for å få tariffavtale. Arbeidsgiver sier nei, og flyr inn streikebrytere fra hele landet for å holde hjulene i gang.

Av: Trygve Bergsland Foto: Ned Alley

Tillitsvalgt for de streikende, Ellinor Brattset, sier det burde være unødvendig å streike for tariffavtale i 2012, men at de er innstilt på å fortsette så lenge som nødvendig.

Støttes av 1,4 millioner arbeidstakere

Under Parats landsmøte i november marsjerte over 200 tillitsvalgte fra landsmøtehotellet til Colosseumklinikken for å markere støtte til de streikende.

De streikende har også fått støtte fra LO, YS og Unio, med til sammen nærmere 1,4 millioner medlemmer. YS og Unio har bedt sine medlemmer boikotte Colosseumklinikken rundt om i landet. Det siste er at de også nå har mottatt støtte fra Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS) med 9 millioner medlemmer.

Tariffavtale med AFP

Kravet er en tariffavtale som også omfatter en AFP-ordning. Det har ikke ledelsen for Colosseumklinikken gått med på.

– Dette burde være unødvendig. Det er helt uhørt at vi i 2012 må stå på gata for å få en tariffavtale. Vi ønsker oss klare kjøregregler både for arbeidsgiver og vikarer. Vi krever at faste ansatte og vikarer skal ha like vilkår, vi vil ha orden på kontrakter, lønn og sosiale ordninger. Det har vi ikke i dag, sier Ellinor Brattset.

Colosseumklinikken har hentet inn ansatte fra andre deler av landet under streiken og driver åpent med streikebryteri. De går så langt at de skryter av streikebryterne på egne websider.

– Det er mulig at streikebryteri ikke er ulovlig, men det er moralsk forkastelig, sier en forbannet Ellinor Brattset.

Vil ikke godta AFP

Colosseumklinikken er ikke imot en tariffavtale i utgangspunktet, men kan ikke godta AFP som del av en slik avtale, sier administrerende direktør Rikke Overgaard til NTB.

– Vi har stilt oss positive til å diskutere en lokal tariffavtale om blant annet

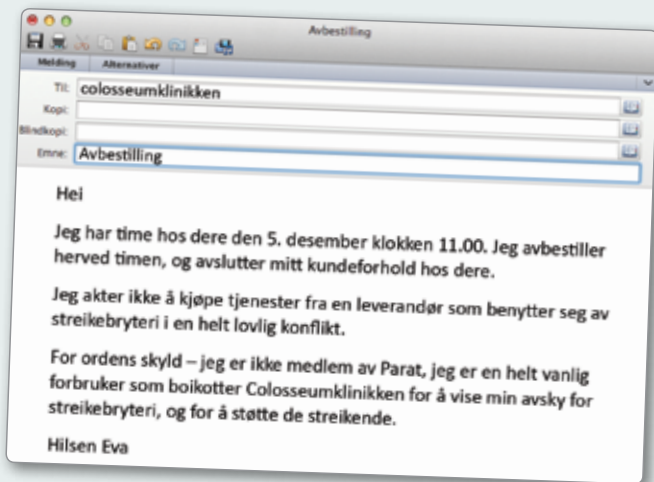
medbestemmelse for de ansatte i Trondheim, men ikke med AFP. Vi har tolv klinikker med 150 ansatte i Norge, og kan ikke inngå en avtale som eventuelt bare gjelder de ansatte i Trondheim, sier hun.

Overgaard sier AFP ikke er vanlig praksis i bransjen, og at det er usikkerhet og økonomisk risiko knyttet til ordningen. Hun erkjenner at Colosseumklinikken har fått avbestillinger etter at YS og Unio kom med sin oppfordring om forbrukerboikott.

– Tariffavtaler er selve grunnfjellet i norsk arbeidsliv og den nordiske modellen. Det er grunnmuren det store flertall av arbeidstakere, arbeidsgivere og myndigheter mener må være på plass for å utvikle norsk arbeidsliv og samfunnsliv videre. Den viktigste ingrediensen i den velferdsstaten vi alle setter så stor pris på og er så privilegert for å være en del av. At ikke Colosseumklinikken vil være en del av dette er uforståelig, sier Hans-Erik Skjæggerud, leder i Parat.

Vil ikke bruke Colosseumklinikken

«Jeg akter ikke å kjøpe tjenester fra en leverandør som benytter seg av streikebryteri i en helt lovlig konflikt», skriver en av Colosseumklinikkenes kunder i en e-post og avbestiller timen sin. E-posten lyder slik:

Så enkelt kan man bruke forbrukermakten sin for å støtte de streikende.

Resolusjon fra Parats landsmøte

Parats landsmøte vil gi sin helhjertede støtte til de ni Parat-medlemmene som har vært i streik siden 1. oktober 2012. De ni tannhelsesekretærene er ansatt ved Colosseumklinikken i Trondheim.

YS, LO og Unio med sine til sammen 1,4 millioner medlemmer støtter tannhelsesekretærene i deres krav om å få tariffavtale. Parats landsmøte setter stor pris på den massive støtten de streikende tannhelsesekretærene har fått.

De streikende og Parat krever tariffavtale på linje med hva som er vanlig i privat sektor. Bedriften har avvist kravet og begrunnet dette med at innføring av avtalefestet pensjon blir for dyrt. AFP er en del av alle tariffavtaler. At Colosseumklinikken avviser AFP som en del av tariffavtalen er helt uakseptabelt.

Parats landsmøte vil også uttrykke sterk misnøye over at Colosseumklinikken har leid inn annet personell for å utføre streikerammet arbeid for å redusere virkningen av den lovlige streiken. Dette er et grovt overtramp av de etablerte spillereglene i arbeidslivet, og bidrar både til forlengelse og eskalering av konflikten.

Tannhelsesekretærene kjemper en kamp for grunnleggende faglige rettigheter. Når bedriften velger å benytte seg av streikebrytere, blir konflikten i realiteten en viktig prinsipiell kamp for alle arbeidstakeres faglige rettigheter.

Parats landsmøte oppfordrer alle om ikke å bruke Colosseumklinikkenes tjenester så lenge kravet om tariffavtale ikke er innfridd.

Ellinor Brattset er årets tillitsvalgt

Årets tillitsvalgte i Parat ble Ellinor Brattset fra Colosseumklinikken i Trondheim. Prisen, som består av en kunstglassbolle og en reisegavesjekk på 10 000 kroner fra Gjensidige, ble overrakt på Parat-konferansen i Trondheim.

Av: Lill J. Fischer. Foto: Trygve Bergsland

I sin tale til årets tillitsvalgt sier Parats leder Hans-Erik Skjæggerud at de som jobber sammen med Brattset beskriver henne som en potet som kan brukes til alt. Både kolleger og andre setter stor pris på henne. Som tillitsvalgte flest er hun et skikkelig stå-på-menneske og snakker som et maskingevær. Hun stiller alltid opp hvis noen trenger hjelp, på jobb eller privat.

Har bestått prøven

Som tillitsvalgt har hun virkelig blitt satt på prøve – og bestått med glans! Hun har vist at hun vet hva hun vil og hva hun ikke vil. Hun lar seg ikke pille på nesen. Hun vil ha like gode vilkår som andre i privat sektor.

Denne høsten har vært tøff – og kald. Men stå-på-viljen til årets tillitsvalgt er det ikke noe å si på. En av hennes kolleger sier: «Som streikegeneral har Ellinor vært et samlende punkt for oss. Vi har mange ganger følt at vi er helt alene i verden, at vi henger i løse lufta, at vi kjemper Davids kamp mot Goliat. Og like mange ganger har Ellinor sagt: 'Nei da, vi har hele fagbevegelsen i ryggen jenter, så bare hev hodet og vær stolt av at vi tar kampen for mange, mange flere enn oss ni'.»

Hilde hjelper ofre for tortur og overgrep

Tannhelsesekretær Hilde Heggelund er med på et nytt prosjekt for pasienter som er blitt utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi (TOO).

Av: Harald Vingelsgaard

Vi befinner oss på Tannklinikken Lillo i Oslo, hvor TOO-teamet til TKØ (Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Øst) leier lokaler. Teamet, som består av tannlege, psykolog og tannhelsesekretær, skal sammen utvikle en metode for behandling av disse pasientene.

– Jeg søkte jobben i TOO-prosjektet fordi jeg ville være med å gi hjelp til en gruppe pasienter som har hatt et veldig dårlig tilbud tidligere, sier tannhelsesekretær Heggelund som arbeider i 40 prosent stilling i dette prosjektet.

Hun synes jobben med disse pasientgruppene er faglig spennende, utfordrende og interessant. Hun får opplæring til TOO-prosjektet blant annet ved å delta på kurs. For øvrig har Hilde

Heggelund 20 år erfaring som tannhelsesekretær.

Svært viktig

– Tannhelsesekretæren får en svært viktig jobb i teamet, sier Sissel Bjørntvedt som er konstituert leder av Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Øst (TKØ) som har TOO-prosjektet i Oslo.

– Hun blir den første som skal møte pasienten. Derfor er det veldig viktig at hun kjenner pasientgruppen, understreker Bjørntvedt.

TOO-teamet på Lillo inngår i et nettverk med de øvrige TOO-teamene i Norge, og sammen skal de bygge opp kunnskap om psykologisk og odontologisk behandling av pasientgruppene.

– Vi i teamet skal gjøre pasientene i stand til å gjennomgå

tannbehandling uten å få sin generelle helsetilstand redusert, sier Tom Grøstad som er tannlegen i teamet.

Teamet vil gjerne ha henvisninger fra andre tannleger på pasienter der en ikke har lykket med behandling.

Lite akutt behandling

Teamet vil gi tannbehandling i den grad det er et ledd i tilvenning til tannbehandlingssituasjonen, og noen kan få akutt behandling. De fleste pasientene skal enten tilbake til henviser eller videre til behandling

hos «paraplytannleger» når de blir klare for å motta tannbehandling. TKØ ønsker å opprette kontakt med tannleger som er spesielt interessert i pasientgruppene. Det er disse som blir paraplytannleger og vil motta kompetansehevede tiltak som undervisning og veiledning i regi av TKØ.

– Mandatet til TOO-prosjektet er å bygge kompetanse om pasientgruppene og bringe denne kompetansen videre. Det gjelder både til tannhelsetjenesten og øvrig helse-tjeneste, sier Sissel Bjørntvedt i TKØ.

Teamet «øver» med en av de ansatte ved Tannklinikken Lillo som statist i tannlegestolen. Fra venstre: psykolog Åshild Karin Nupen, tannlege Tom Grøstad og tannhelsesekretær Hilde Heggelund. «Pasienten» tar på sprøyta for å gjøre seg trygg.

for overgrep (vold i nære relasjoner eller seksuelle overgrep) og mellom 6000 og 9000 personer med odontofobi.

Pasientene som teamet skal behandle kan bli henvist fra blant annet fastleger, DPS (Distriktpsikiatrisk senter), tannleger, overgrepsmottak eller asylmottak. Selv om teamets viktigste oppgave ikke blir å gi fullstendig tannbehandling, men forberede pasienten til ordinær tannbehandling, så kan det bli akutt hjelp å få. Grøstad

regner med at pasientene kan ha generelt forsømt tannsett, mye karies, tannstubber, infeksjoner og store smerter når de kommer til teamet.

– Vi skal gi individuelt tilpasset behandling i tett samarbeid med «paraplytannlegene».

Psykiske problemer

Psykolog Åshild Karin Nupen forklarer noen andre fellestrekk om pasientene som venter dem.

– De kan både ha store odontologiske problemer,

Hilde Heggelund blir den første i teamet som møter hver enkelt pasient

Prosjektet er en oppfølging av stortingsmelding nummer 35. Og Helsedirektoratet har utarbeidet rapporten «Tilrettelagt tannhelsetilbud for mennesker som er blitt utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi». I den rapporten vurderes blant annet behovet for behandling til disse pasientgruppene. Rapporten anslår at mellom fem og seks tusen torturofere vil omfattes av ordningen hvert år. Mange av dem er flyktninger og bor i Oslo-området. Det antas også at ordningen vil omfatte mellom 2000 og 4000 personer som har vært utsatt

OPTIMAL OG SKÅNSOM HYGIENE!

Gi utstyret den beste pleien med våre anbefalte rense-, vaske- og smøremidler som er milde, miljøvennlige og effektive!

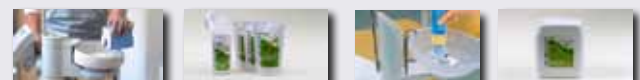
Green&Clean M2

Konsentrat for desinfeksjon og rengjøring av sugesystem og amalgam separatorer.

Tilbud!

M2 intro sett m/dispenser kr 1 020,-
Refill sett 4 x 480ml kun kr 2 097,-

Sugerens - spritkluter - spray - rengjørings- og desinfeksjonsvesker

Kjøp Metasys produkter for kr 1 500,- og få 1 designkopp fra Modern House.

Uansett får du med et komplett sett Metasys vareprøver!

dental sør
 HELE VEIEN

Ring 38 27 88 88 eller post@dentalnet.no

TOO-prosjektet ved Tannklinikken Lillo i Oslo. Fra venstre: tannlege Tom Grøstad, prosjektleder Sissel Bjørntvedt i TKØ, psykolog Åshild Karin Nupen og tannhelsesekretær Hilde Heggelund.

generelle medisinske problemer og psykiske problemer. Flere av dem kan i årevis ha strevd med smerter. Noen av pasientene har kanskje aldri vært hos tannlege før, sier psykologen.

Hun skal behandle pasientenes psykologiske vansker knyttet til tannbehandling.

TKØ har foreløpig ikke egen klinikk. Derfor har TKØ leid

lokaler hos Tannhelsetjenesten i Oslo, Tannklinikken Lillo. Der benytter de to behandlingsrom. Ett rom for samtale med psykolog og et tradisjonelt behandlingsrom med tannlegestol og utstyr. Psykologen er ansatt i 80 prosent stilling, dobbelt så stor stillingsbrøk som tannlegen i dette prosjektet.

– Vi har prioritert psykolog. Mange andre kompetansesentre i Norge bygger opp tilsvarende team hvor de får overvekt av pasienter med odontofobi. Vi får sannsynligvis flere pasienter som har vært utsatt for tortur eller overgrep. I behandling av disse gruppene vil det trolig være et større behov for psykologisk kompetanse, understreker Sissel Bjørntvedt.

Alle i teamet ser fram til å ta imot pasienter

Psykologiske problemstillinger har vært lite definert som et aspekt i tannbehandlingssammenheng tidligere.

– Det er spennende å være med og utvikle et nytt prosjekt helt fra start, sier psykolog Åshild Karin Nupen.

Hver enkelt i teamet synes det vil være fantastisk om de kan lykkes med behandlingen. Mange av disse pasientene vil ha omfattende psykologiske vansker, og hvis en da kan hjelpe dem med noe så konkret som å forbedre tannhelsen, så kan det gi dem et bedre liv.

Tom Grøstad mener det vil bli en faglig utfordring å behandle pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi.

Åshild Karin Nupen skal hjelpe pasientene med angsten, slik at de blir i stand til å ta imot tannbehandling

ThsF tilbyr sine medlemmer å kjøpe **navnskilt**

AUTORISERT
TANNHELSESEKRETÆR
Mariell Adam

ThsF
Tannhelsesekretærenes Forbund

ThsF tilbyr våre **assistenter** og autoriserte **tannhelsesekretærer** å kjøpe navnskilt!

Skiltet er ca 6,5 x 3 cm, sølvfarget og med rett tittel, ditt navn og ThsF's logo gravert.

Skiltet koster kr 200,- (inkl. moms)

Forhåndsbetaling: Dersom du ønsker navnskilt må du innbetale kr 200,- til kontonr. 1644.28.49270 og i tillegg sende bestillingsslippen under i utfylt tilstand til ThsF. Ønsker du flere skilt ganger du opp beløpet.

ThsF bestiller skiltet ditt når vi har registrert din innbetaling og mottatt bestillingsslippen under.

Er du autorisert MÅ du legge ved KOPI AV AUTORISASJONSBEVISET DITT

Vennlig hilsen
ThsF, Tannhelsesekretærenes Forbund

Denne delen fylles ut og sendes til ThsF, sammen med autorisasjonsbevis, på faks: 21 01 38 00, pr. post: Parat – ThsF, Pb. 9029 Grønland, 0133 Oslo, eller pr. e-post: anne-gro.aarmo@parat.com

JA, jeg ønsker mitt eget navneskilt!

Navn som skal graveres:

SKRIV BLOKKBOKSTAVER, MAX 22 BOKSTAVER

NAVN

MEDLEMSNUMMER

ADRESSE

POSTNR OG POSTSTED

E-POST

MOBIL

ANTALL SKILT

AUTORISERT
TANNHELSESEKRETÆR

ASSISTENT

(sett kryss)

Skilt sendes til adressen jeg har oppgitt over:

Dato:

Signatur

Arbeidslivets egen domstol

Arbeidsretten er en særdomstol med øverste myndighet i saker knyttet til tariffavtaler. Konflikter som gjelder enkeltpersoner, som oppsigelsessaker og lignende, behandles derfor ikke i Arbeidsretten. Kun organisasjoner som er overordnet part i en tariffavtale kan reise sak for Arbeidsretten.

Av: Trygve Bergsland

Arbeidsretten ledes av Jakob Wahl, som tidligere var lagdommer i Borgarting lagmannsrett.

– Vi behandler saker i tvister om en tariffavtales gyldighet og forståelse. I tillegg behandler vi saker i tvister om en arbeidskamp kan være i strid med tariffestet fredsplikt. Vi dømmer i tillegg om erstatningsspørsmål knyttet til brudd på tariffavtale eller fredsplikten. I hovedsak gjelder dette spørsmål som er regulert i arbeidstvistloven og tjenestetvistloven. Det betyr at saksområdet dekker både privat og offentlig sektor i sin helhet, forteller Jakob Wahl.

Arbeidsretten er øverste myndighet

I spørsmål om tariffavtaler og arbeidskamp har Arbeidsretten eksklusiv domsmyndighet i både første og siste instans. Det betyr at slike spørsmål ikke kan bringes inn for de alminnelige domstoler (tingrett, lagmannsrett og Høyesterett).

– Arbeidsrettens dommer er endelige og kan, med svært få unntak, ikke ankes. Det som skiller oss fra andre domstoler er at vi kun behandler saker om rettstvister mellom arbeidsgiver- og arbeidstagerorganisasjonene. Vi behandler ikke interessetvister og ikke individuelle saker knyttet til person. Som eksempel vil oppsigelsessaker føres for ordinære domstoler, forklarer Wahl.

Det er bare de overordnede parter i en tariffavtale som kan reise sak for Arbeidsretten. Det vil si at dersom en tariffavtale er del av et større avtaleverk, må partene i den overordnede avtalen fremme saken for Arbeidsretten.

– I teorien kan selv de minste foreninger føre en sak for Arbeidsretten, men det betyr at de er overordnet part. I ulike LO-forbund er LO selv overordnet part i nær samtlige avtaler. I YS derimot kan det ofte være annerledes. Her er en organisasjon som Parat overordnet part i flere avtaler og i tvistesaker har tariffpartene tolkningsmonopol når saken står for retten. Store organisasjoner, som ikke selv er overordnet part i en tariffavtale, kan derfor ikke føre saken for Arbeidsretten, men må overlate dette til sin hovedorganisasjon, forklarer Wahl.

Saksgang og sammensetting

Før en sak bringes inn for Arbeidsretten er regelen at tvisten må være forhandlet mellom de overordnede parter. – Utskrift av slike forhandlinger, eller bevis for at disse forgivees er forsøkt ført, skal legges ved stevningen. Hovedforhandlinger i Arbeidsretten er i regelen åpne for publikum. Det vil si at enhver som ønsker det kan overvære en hovedforhandling som tilhører, og hovedforhandlingen er derfor muntlig. I hver sak settes Arbeidsretten med sju dommere. Av disse sju er det alltid to av de faste dommerne pluss én ekstern juridisk dommer. Videre er det to legdommere oppnevnt etter innstilling fra arbeidstagerorganisasjoner, og to etter innstilling fra arbeidsgiverorganisasjoner. Normalt innkalles dommere som er oppnevnt etter innstilling fra den organisasjon som er part i saken. Det er habilitetskrav og en dommer kan ikke ha hatt direkte tilknytning til en sak i forkant. Alle de sju dommerne har én stemme hver, sier Jakob Wahl.

Leder og to dommere i Arbeidsretten er fast ansatte. Utover dette er det Kongen i statsråd som oppnevner fagdommere og de øvrige medlemmer for tre år av gangen. Legdommerne oppnevnes etter innstilling fra arbeidslivets organisasjoner.

– I praksis er de fire faste legdommerne representanter fra LO og NHO på grunn av sin styrke i form av medlemsantall. Vi i YS og Parat blir oppnevnt som varamedlemmer til retten. Er det saker som gjelder forbund knyttet til YS-systemet, velger retten representanter på listen fra YS. De fleste store arbeidstager- og arbeidsgiverorganisasjoner har vararepresentanter i Arbeidsretten. I den perioden vi er inne i nå har Arbeidsretten 78 navn på varamedlemmer. Alle organisasjoner med minimum 10 000 medlemmer eller 1000 bedrifter har rett til å ha varamedlemmer. De som velges skal være uavhengige og objektive. De kan ikke ha verv eller være tilsatt i organisasjonen. Derfor består vararepresentantene i hovedsak av tidligere sentrale tillitsvalgte, forteller John Giæver, som er varamann for YS og som tidligere har vært generalsekretær og forhandlings-sjef i Parat.

Fakta om Arbeidsretten

Arbeidsretten er administrativt underlagt Arbeidsdepartementet.

Det er for tiden fire heltidsansatte ved Arbeidsrettens kontor. Arbeidsrettens leder er Jakob Wahl og nestleder er Tron Løkken Sundet. Arbeidsrettens tredje dommer er Marit B. Frogner.

Bakgrunnen for opprettelsen av en særdomstol for tariffvistene var for det første behovet for en rask behandling og for det andre at tvisten skulle behandles av en domstol som hadde kjennskap til det samfunnsområdet man befant seg på. Jakob Wahl opplyser at antall saker i året normalt er mellom 35 og 40. I 2011 ble det avsagt 29 dommer, i tillegg kommer saker der partene har kommet frem til forlik.

Arbeidsretten ledes av Jakob Wahl. Han har de to siste årene vært konstituert leder av Arbeidsretten, men ble av regjeringen oppnevnt som leder 18. november i fjor.

Arbeidslivskyndig meddommer

Leder i Tannhelsesekretærenes forbund (ThsF), Gerd Bang-Johansen er fra 1. januar 2013 oppnevnt som arbeidslivskyndig meddommer i Akershus fylke. Det er regler i arbeidsmiljøloven som regulerer hvem som utnevnes til arbeidslivskyndig meddommer.

Av: Trygve Bergsland

Arbeidslivskyndig meddommer dømmer i tingrett og lagmannsrett – ikke i Arbeidsretten. Mens Arbeidsretten behandler spørsmål knyttet til uenighet i tariffavtalene, behandles spørsmål om arbeidsforhold, forhold som berører den enkelte arbeidstaker personlig, i tingrett og lagmannsrett. I slike saker benyttes arbeidslivskyndige meddommere.

Dommer på eget fagfelt

Gerd Bang-Johansen skal møte som meddommer i tingrett- og lagmannsrettsaker der tvister, plikter eller rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal behandles.

– Dette kan være saker om stillingsvern i oppsigelse og avskjedsaker eller andre saker som har med

arbeidsmiljølovens bestemmelser å gjøre, sier Gerd Bang-Johansen.

Arbeidsmiljølovens regler har bestemmelser som sier at minst to femdelere av meddommerne i hvert utvalg oppnevnes etter forslag fra arbeidsgiverorganisasjon og minst to femdelere oppnevnes etter forslag fra arbeidstakerorganisasjon. Partene foreslår i praksis hver sin halvpart av det antall meddommere retten settes med i den enkelte sak.

I forbindelse med pensjonsreformen er AFP-ordningen i privat sektor helt omdannet. Her omtales hovedtrekkene i den nye AFP-ordningen som gjelder fra 1. januar 2011.

AFP i privat sektor

AFP er en tariffestet pensjonsordning også i privat sektor. Et vilkår for rett til AFP er at man helt frem til man begynner å ta ut pensjonen, jobber i en bedrift som er bundet av en tariffavtale med AFP.

AFP gis som et ugradert, livsvarig påslag til alderspensjon i folketrygden. AFP utbetales uten prøving mot samtidig arbeidsinntekt. Du bestemmer i stor grad selv når du vil ta ut AFP. Den nye ordningen legger til rette for at du kan kombinere pensjonsuttak med jobb.

Pensjonsreformen støtter arbeidslinjen og gjør det mer lønnsomt enn tidligere å stå lenger i arbeid.

Fellesordningen for AFP

Det er bare én AFP-ordning i privat sektor (fellesordningen for AFP). Partene i fellesordningen er LO, NHO, YS, HSH, Spekter og Finansnæringens Arbeidsgiverforening (FA).

Hvor lenge må jeg ha jobbet for å få AFP?

For å ha rett til AFP må du ha tilstrekkelig ansiennitet i en eller flere tilsluttede bedrifter. Hovedregelen er at du i 7 av de siste 9 årene før fylte 62 år har jobbet i bedrift(er) tilsluttet AFP-ordningen.

Hvilken tilknytning må jeg ha til bedriften?

Arbeidstakeren må være ansatt og reell arbeidstaker, med minst 20 prosent stilling i tilsluttet bedrift, på det tidspunkt han eller hun begynner å ta ut pensjonen (uttakstidspunktet). Arbeidstakeren må også ha slik tilknytning i de tre siste år før uttakstidspunktet.

Det er viktig å være oppmerksom på at i en rekke foretak er bare deler av virksomheten omfattet av tariffavtale, og AFP-ordningen vil da som hovedregel være begrenset til å gjelde for disse deler av virksomheten. Alle arbeidstakere tilknyttet de deler av virksomheten som er tilsluttet fellesordningen, vil i utgangspunktet være omfattet av AFP-ordningen. Arbeidstakere tilknyttet andre deler av foretaket vil derimot ikke være omfattet av ordningen.

Hva betyr den nye ordningen for arbeidsgiver?

Premiesatsen for 2012 for AFP er 1,75 prosent av samlede utbetalinger mellom 1 og 7,1 ganger grunnbeløpet til bedriftens arbeidstakere. Som eksempel vil dette for arbeidsgiver gi en månedlig innbetaling på 437 kroner ved en årslønn på 300 000 kroner.

For arbeidstakere som nylig er ansatt i selskapet og visse andre grupper arbeidstakere, blir premiegrunnlaget fastsatt på annen måte. Det skal ikke betales premie av lønnsutbetalinger til arbeidstakere etter det kalenderår de fyller 61 år. Premiefaktura for AFP sendes arbeidsgivere hvert kvartal. I den nye AFP-ordningen er det ingen egenandel for arbeidsgiver.

Kan jeg få full AFP selv om jeg jobber ved siden av?

Du kan tjene ubegrenset samtidig som du mottar AFP og alderspensjon fra folketrygden. AFP er en ugradert ytelse. Det betyr at den alltid vil utbetales 100 prosent, selv om du måtte velge å gradere alderspensjonen fra folketrygden.

Hvor stor blir pensjonen?

Det er NAV som beregner størrelsen på AFP-pensjonen. Arbeidstaker som ønsker å undersøke størrelsen på pensjonen, kan logge inn på NAVs pensjonskalkulator Din pensjon på www.nav.no eller kontakte NAV kontaktsenter pensjon på telefon 55 55 33 34.

Kilde: afp.no

NYHET!

Jordan tannkrem Complete Protection

Alt-i-ett
tannkremen
som er **snill**
mot munnen

- ✓ Hvitere tenner
- ✓ Frisk pust
- ✓ Sterkere tenner
- ✓ Sunt tannkjøtt/
munnhule
- ✓ Tannstenkontroll
- ✓ Mot syreangrep

- ✓ Inneholder Carefoam™
uten SLS*
- ✓ Fresh mint
- smak av mint
- ✓ Inneholder Fluor
- ✓ Ingen parabener/
triclosan
- ✓ Dermatologisk testet

Unik sammensetning av ingredienser:

• Fluor (1450 ppm) • "FreshMint" smak • Xylitol • Milde polerende midler • Anti-tørr-munn ingredienser

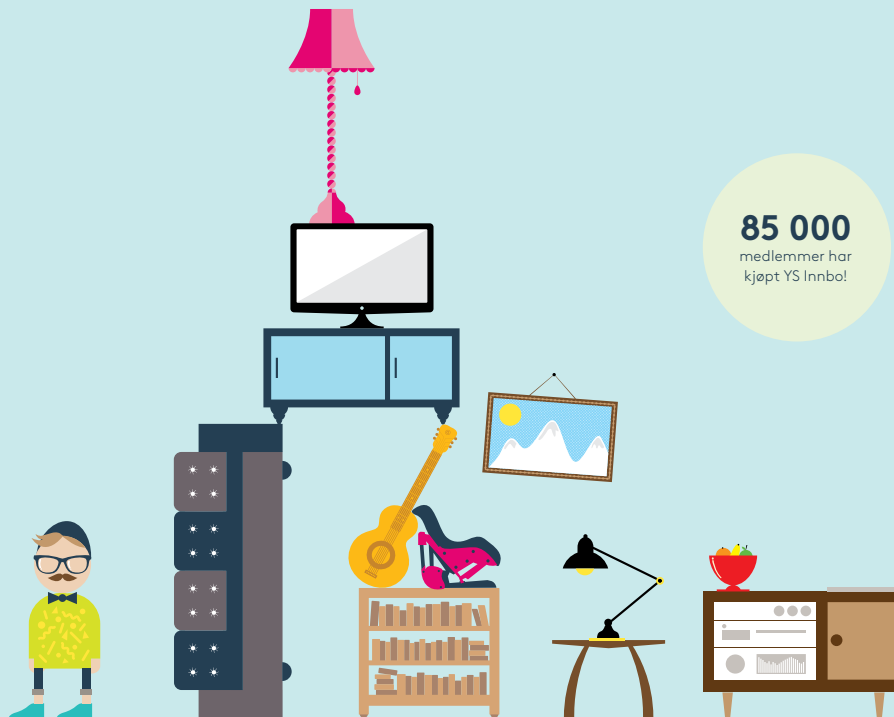
Jordan*
Vet fortsatt hvordan
175 år 🇳🇴

* SLS = Sodium Lauryl Sulfate

Returadresse:
Parat
Boks 9029 Grønland
0133 OSLO

IKKE LA YS INNBO GÅ DEG HUS FORBI

YS Innbo er Gjensidiges beste innboforsikring og blant markedets aller rimeligste. Gjør du boligen tryggere kan du få enda lavere pris. Og du, ID-tyverisikring er selvsagt inkludert i YS Innbo.

Bestill YS Innbo på telefon 03100 eller på gjensidige.no/ys